

AGDER ENERGI og
SMARTMÅLERPROBLEMET

Dag Jørgen Høgetveit
Februar 2020

AGDER ENERGI OG SMARTMÅLERPROBLEMET

Memorandum i anledning Agder Energis varsel om mulig strømutkobling hos omkring 1500 betalende abonnenter.

"... en viss innsikt som tyder på ... at systemet ikke lar seg påvirke av hva som er sant eller galt, men bare av prosessen og de krav den stiller: Den som behersker prosessene, har definisjonsmakten. At prosessenes formelle gang følges, garanterer for at resultatet er legitimt - så lenge det er ønsket." (Einar Flydal og Else Nordhagen; 5G og vår trådløse virkelighet; s.336)

Dag Jørgen Høgetveit; 4. februar 2020

INNLEDNINGSVIS I

"-Vi står nå igjen med rundt 1500 kunder som vi enten ikke får kontakt med, eller som nekter oss tilgang fordi de ikke vil ha ny strømmåler, sier Ole-Herman Cappelen, seksjonsleder Nettkunde i Agder Energi Nett." "-Når vi ikke får tilgang ... er <det> et vesentlig kontraktsbrudd på både standardavtalen og standardvilkårene". "-Når kunden ikke svarer på våre henvendelser etter gjentatte forsøk og hindrer oss i å bytte til lovbestemt måleutstyr, blir vi forhindret fra å kunne utføre de oppgaver som myndighetene har pålagt oss. Vi ser da dessverre ingen annen utvei enn å stenge strømmen, sier Cappelen."

"-Vi oppfordrer kundene til å ta kontakt ... for å inngå avtale om målerbytte ... Da slipper også kundene et gebyr på over 5000 kroner for å få strømmen tilbake".

"Kunder som har legerkøring på at en AMS-måler er til vesentlig og dokumentert ulempe vil få ny strømmåler uten radiokommunikasjon, som oppfyller krav fra Justervesenet." Så langt aenett.no 14.01.20.

"... vesentlig kontraktsbrudd ..."? Om så skulle være: Er dette tilstrekkelig grunn for utkobling? "... lovbestemt måleutstyr..."? "Justervesenet"?

INNLEDNINGSVIS II

Som ledd i planlagte distribusjonsutfordringer (synes det som; herunder ikke minst håndtering av ustabil vindkraft), så ble i 2011 forskriftsfestet et avansert måle- og styringssystem (AMS) som bl.a. fjernstyrt kan bryte (el. strupe) strømmen og registrere forbruk hvert kvarter (med heravfølgende mulighet for prisvariasjon etter tid på døgnet og utarbeidelse av brukerprofil). Til formålet valgte Agder Energi Nett (AEN) (og altså ikke NVE / Dep. / Stortinget; jf. Cappelen ovenfor om "lovbestemt måleutstyr") den teknisk verste løsning av pålagt oppgave - trådløs.

EGEN ERFARING MED AEN OG NVE

I mottatt brev av 12.10.16 vedr. innvilget AMS-fritak etter forskr. § 4-1, hevder AEN at "registreringen ... overføres ... til Agder Energi Nett fire ganger i døgnet til faste tidspunkt. Denne overføringen tar bare noen få sekunder. Strålingen som ny smart strømmåler avgir kan sammenlignes med andre husholdningsapparater (TV, fjernkontroll <sic>, garasjeportåpner, WIFI, osv). Den nye strømmåleren sender med en effekt på 10-500 mW (milliwatt) under den korte tiden som avlesningen finner sted. Til sammenligning sender en mobiltelefon med en effekt opp mot 2 000 mW. Måleren oppfyller alle norske og internasjonale regler og spesifikasjoner for elektromagnetisk stråling. For mer informasjon henviser vi til Statens Strålevern: <http://www.nrpa.no>."

Einar Flydal skriver at "Overføringen av forbruksdata er bare en meget liten del av trafikken over målerne. Den tekniske trafikken er langt hyppigere." "Hyppig pulsing er i biologisk forstand å regne som kontinuerlig eksponering." "Korrigert for bruk av feil sammenligningsgrunnlag er signaleringen fra AMS-målere - gitt full effekt - tre ganger så sterk som for 3G- og 4G-mobiler, som i dag har ca 95% av mobiltrafikken." (Vedl til Grimstad (se neden); kap. 3 og 11)

AEN (15.03.18): "Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har vedtatt at innen 1. januar 2019 skal alle landets strømkunder ha tatt i bruk nye, automatiserte strømmålere.

2

Dette betyr at din gamle strømmåler må byttes ut med ny strømmåler, uten kommunikasjon. Den nye måleren vil fungere på lik linje med den gamle. Du må fremdeles lese av strømmåleren.

I følge NVE kan kunder som har fått fritak etter § 4-1 bokstav b) i Forskrift om kraftomsetning og netttjenester ikke kreve å få beholde eksisterende måler. Kundene må akseptere at fritaket er oppfylt når kommunikasjonsmodulden i den nye måleren er fjernet eller deaktivert."

Javel? Hva med forsøksvis å dokumentere påstander? Opprettes logikk ved å tilføye "Dette betyr"? Vil ny, elektronisk måler "fungere på lik linje med den gamle"? Akseptere "at fritaket er oppfylt når" mekanisk måler er byttet i 24/7 'skittenstrøms-generator', muligens inkludert Avansert Målesystem?

Fritak gis primært med helsemessig begrunnelse. Dette er ikke et fritak for trådløs dataoverføring, ikke for (styrings-)del av AMS, men fritak for AMS - hvor AMS-"installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker."

3-siders henvendelse til (daværende) adm.dir. Svein Are Folgerø (04.07.18) utber bl.a. "En plausibel (den reelle) begrunnelse for ønske om utskifting"; "Dokumentasjon for hjemlet krav om utskifting", og spørsmål om fysisk fjernet eller kun deaktivert kommunikasjonsenhet. (Deaktivert vil erfaringsmessig kunne fjernaktiveres.)

AENs usignerte tilbakemelding (26.07.18) gir ingen svar.

Ny 3-siders henvendelse (03.08.19) til AEN ved dir. Folgerø. Tidligere spørsmål gjentas: "Det etterspørres en ikke bare plausibel, men den reelle begrunnelse for ønsket utskifting. Om slik ikke eksisterer, eller er ønsket unntatt offentlighet (og oppgitt begrunnelse kunne tyde på ett av to), da oppstår evt. tilleggsspørsmål."

"Det er etterspurt dokumentasjon for hjemlet krav om utskifting. Herunder: NVE i medhold av hva?

Mulig AEN anser det besvart i og med at AEN har henvist til at AEN har bestemt at AEN "bestemmer type måleutstyr" (se ovenfor). Spørsmålet anses ikke besvart."

Ingen svar. Usignert - navnløst som vanlig - brev (24.08.19) fra AEN, som nå også har hatt en tur med å annullere og siden gjenopprette AMS-fritaket, er preget av klipp og lim i gamle påstander. Nå anføres også at "I tillegg stiller også Justervesenet krav til kvaliteten på alle strømmålere."

Ny 4-siders henvendelse (08.09.18) til AEN ved dir. Folgerø.

F.eks.: ""Det kunne være nærliggende å kun minne om at brevet fremdeles ikke er besvart"; for å sitere brev til AEN av 03.08 m. ref. brev til AEN av 04.07."

"Juridisk utredning ved Adv.firm. Erling Grimstad AS, Rettslige spørsmål i tilknytning til effekten av den type radiokommunikasjonsteknologi som de norske AMS-målerne (smartmålerne) benytter, (einarflydal.com), skriver (s.62-3) vedr. Produktkontrolloven, at det er "sentralt å merke seg at loven, på nærmere vilkår, gir enhver rett til informasjon om produkter som foreligger hos offentlig organer, samt rett til informasjon om produkter fra produsent, importør, bearbeider, omsetter eller bruker av produkt, jf. §§ 9 og 10. Slik informasjon kan bidra til å avklare ytterligere hvordan de ulike målerne fungerer, og dermed også hvilken helsemessig risiko de potensielt og rent faktisk genererer."

Det konstateres at AEN på gjentagne henvendelser velger ikke å besvare spørsmål av teknisk karakter."

"Som nevnt (03.08) er "også 'skitten strøm' fra strømforsyning ... potensiell strålingskilde og kjent opphav til helseplage."

Oven siterte juridiske utredning skriver:

"Det følger av Forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskrif-

ten) § 5 at all strålebruk skal være berettiget, og at fordelene skal være større enn ulempene strålingen medfører: "All strålebruk skal være berettiget. Dette innebærer at fordelene skal være større enn ulempene strålingen medfører." (s.18)

"I merknadene til strålevernforskriften § 5 andre ledd uttales det at "selv om eksponeringen er under grenseverdiene skal eksponeringen reduseres dersom det kan gjøres uten vesentlige ulemper"." (s.33)

For aktuelle tilfeller, målepunkt fritatt AMS, er intet reelt behov for installasjon av strålingskilde og krav om slik installasjon synes ikke kunne berettiges."

"Teknisk informasjon fra AEN er påviselig feil. Relevante spørsmål blir ikke besvaret."

"Efter gjentagne forespørsler til AEN er ikke mottaget seriøse forsøk på å godtgjøre hjemmel for krevet målerutskiftning. Slik hjemmel synes heller ikke foreligge."

"Da AEN har tillatt seg 'rasle med' Justervesenet, er det ønskelig å få bekræftet at evt. fremtidige problemer med eksisterende målere blir å løse uten en ny runde omkring elektronisk måler; dvs at en evt. defekt måler uten videre repareres/utskiftes med tilsv. ikke-elektronisk måler, dvs måler uten strømforsyning."

14.09.18 mottas AENs varsel (07.09.18) om årlig "avlesningsgebyr" på kr. 2125 (pr målepunkt må antas) for "kunder som ikke har smart strømmåler med kommunikasjon. Du som kunde må fortsatt lese av hver måned. I tillegg vil det bli utført årlig besøk fra nettselskapet for kontrollavlesning av måleren."

"Hvordan kan du unngå gebyr?" Ved AMS-installasjon - evt. med egenfinansierte modifikasjoner av konseptet.

"Kontakt vårt bookingsenter innen 1. oktober for å unngå avlesningsgebyr. Vi hjelper deg gjerne", skriver AEN til abonnenter med dokumentert "vesentlig ulempe" ved en AMS-installasjon.

NVE har tillatt slikt gebyr, men ikke pålagt. AEN er ikke pålagt kontroll ved eget fremmøte. I femti år har ikke vært slik kontroll. Den ønskes nå innført av en eller annen ikke nærmere angitt beveggrunn.

4-siders henvendelse til NVE (20.09.18); "Jeg mener å se nettselskap følge en praksis uforenlig med forskriftens AMS-fritaksbestemmelse og ønsker NVEs vurdering (evt. re-vurdering) av denne praksis."

NVE svarer (02.11.18) m.a. at "Vi vil redegjøre for vår vurdering av nettselskapets praksis og av nettselskapenes rett til å kreve gebyr mv. i et vedtak ... Vi tar sikte på å fatte vedtak i saken innen 15. januar 2019."

NVE-vedtak av 21.08.19 motatt med følgeskriv av 22.08.19: "Vi viser til din klage på gebyret Eidsiva Nett har fastsatt ... Vedtaket finner du vedlagt." Vedtaket inneholder bl.a. den interessante setning at "Eidsiva Nett kan ikke inkludere kostnader knyttet til IT-drift og vedlikehold av løsning for profilmålere i gebyr for manuell avlesning." "... profilmålere ..."?

Ny henvendelse til NVE (12.09.19): "Min henv. av 22.09.2018 finnes utilstrekkelig adressert. Avlesningsgebyr kun del av saken."

"Mottatte vedtak (m. oversendelsesskriv) angår Eidsiva Nett. I og for seg interessant. Min henvendelse angår annet nettselskap. M.a.o.:

Vedtaket ikke mottatt."

Vedtaket er pr februar 2020 fremdeles ikke mottatt.

Forøvrig: Den som kjenner sakskomplekset vet at det har vært adskillige telefoniske henvendelser fra AEN. (-Og navnet? -Jeg velger å være anonym.)

NOEN PÅSTANDER, HALVKVEDETHETER SAMT FAKTA

4

1. Fiksjon versus fakta om strålingsbelastning nevnt ovenfor. At fiksjonen muligens er adoptert fra daværende Statens Strålevern, endrer neppe nettselskaps ansvar.

2. "... ta det helt med ro, vi kan kun se hvor mye strøm du bruker, ikke hva du bruker den til." (aenett.no/smartstrom)

"AMS-målerne registrerer hvor mye et målepunkt bruker i strøm til enhver tid. Slik detaljert informasjon kan avdekke aktivitet i Forsvarets anlegg, som man ønsker å holde skjult av hensyn til sikkerheten." (Nettavisen 02.06.19) I slik sammenheng blir også kunnskap om hvilke målepunkt som har AMS-fritak sensitiv informasjon. (At en fjern driftssentral eller hacker kan bryte strømmen, synes ikke ha vært tema hos Forsvaret.)

I Nederland skrives særlig personvern hensyn ha medført at AMS-installasjon er en frivillig sak. Hensyn til privatsfærens ukrenkelighet er ingen "åpenbart grunnløs" innsigelse mot AMS.

3. "Når smart strøm innføres forventer vi at det totale energiforbruket går ned. Dette vil gi en miljøgevinst siden vi da kan importere mindre energi fra ikke-fornybare kilder." (aenett.no/smartstrom)

Planlagt 'effektprising' kan forventes strupe forbruk - på litt forskjellig vis hos fattig og rik. Men i enkle former å fremstille nettoeksportør av vannkraft som brunkraftimportør ...

4. Det hevdes (se ovenfor; AEN 15.03.18) at NVE-vedtak om "automatiske strømmålere" innebærer at i AMS-fritatt målepunkt må den "gamle strømmåler ... byttes ut med ny strømmåler, uten kommunikasjon."

Olje- og energidepartementet skriver (til Solvår Werenskiold 04.12.19

(einarflydal.com 13.01.20)) at "Det er opp til hvert nettselskap å bestemme om kunder med innvilget fritak fra AMS-målere skal beholde den gamle strømmåleren eller om strømmåleren skal skiftes ut til en digital".

5. Videre kunne AENs kommunikasjon gi inntrykk av at gamle målere (som i følge OEdep. ikke per se må utskiftes) ikke fyller Justervesenets krav. Samt kommuniseres at målepunkt med AMS-fritak "vil få ny strømmåler uten radiokommunikasjon, som oppfyller krav fra Justervesenet." (aenett 14.01.20)

Einar Flydal (einarflydal.com 13.01.20) skriver: "Nok en gang er nettselskapene avslørt for å ha feiltolket eller overtolket bestemmelsene fra NVE: I flere år har de fortalt oss at de er pålagt å skifte målere hos alle. Selv om det ikke sto noe sted i NVEs papirer. Det som var saken, var at NVE påla nettselskapene å installere AMS - altså et Automatisk MålerSystem - unntatt hos dem som nettselskapene innvilget fritak ...

Nettselskapene har også gitt oss inntrykk av at Justervesenet forlangte nye målere - for at de skulle måle rett. Det var feil det også: Justervesenet har ikke en gang sett de nye målerne, viste det seg." (Strømmåler behøver kun godkjenning ved kompetent teknisk kontrollorgan i EØS-land.)

Er realiteten at "ny strømmåler uten radiokommunikasjon" registrerer forbruk time for time (evt. kvarter for kvarter); og at detaljert forbruk årlig skal innhentes av AENs kontrollør (for profilering samt etterfakturering); og at dette skal foreløpig færrest mulig vite?

(Blir neste 'tilbud' å slippe begyr ved at deaktivert kommunikasjonsenhet reaktiveres årlig eller oftere?)

JUSS

"I en nylig sak der kunden nektet å bytte til ny måler, ble klagen enstemmig avvist av Elklagenemnda, og nettselskapet gitt rett til å stenge strømmen."

Skriver AEN i den innledningsvis siterte pressemelding (aenett.no 14.01.20).

"Det vises også til nylig sak hvor en kunde i Hålogaland Kraft Nett gikk til retten for å slippe avlesningsgebyr, etter å ha motsatt seg montering av ny

strømmåler. Retten har nå bestemt at saksøker er pliktig til å betale gebyret."

5

M.a.o. ingenting å komme etter ...

1. I kjennelse fra Kristiansand tingrett 17.08.18 (i sak hvor retten avviser AENs krav om midlertidig forføyning mot privat abonnent for tilgang til måler-avlesning, utkobling grunnet ubetalt krav samt AMS-installasjon) leses: "Retten bemerker at strømsperring virker som et meget sterkt betalingspress, og det vil bli bedømt som monopolmisbruk dersom strømsperring fører til urimelige virkninger for abonnenten." (S.3) Hvordan retten evt. vil bedømme varsel om strømsperring som AMS-press, fremgår ikke eksplisitt. Men: "Retten kan ikke se av nettleieavtalen at det er tatt inn et avtalevilkår som eksplisitt gjelder kundens plikt til å bytte til AMS-måler." "Saksøkte motsetter seg bytte til AMS-måler og fastholder at han vil motsette seg dette så lenge han kan. Saksøktes adferd gjør det således nødvendig for nettselskapet å skaffe seg ordinær dom på dette kravet <(og kontekst her er primært AMS)> og deretter eventuelt begjære denne dommen tvangsfullbyrdet." (S.4) En er ikke kjent med at AEN har forsøkt "å skaffe seg" slik dom. Merk forøvrig at kjennelsen ikke gjengir innsigelse fra saksøkte annet enn at "Saksøkte motsetter seg bytte til AMS-måler".

Av tingrettens kjennelse vil AEN mulig slutte at -Neivel; ikke adgang til heimen, men det trengs i de fleste tilfeller ikke for å koble fra ... Tingrettens betraktning synes ikke angå privat sikringskap versus 'offentlig stolpe', men hvorvidt AMS-måler evt. kan påtvinges. Tilføyes kan òg at det som går under navnet "nettleieavtalen" (Standard Nettleieavtale) rent faktisk utgjør monopolkonsesjonsinnehavers Standard Nettleieultimatum.

2. I Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS' 11-siders motat (19.11.18; her uten noter og ref.) vedr. nettselskaps rett til å stenge strøm (stoppsmartmaalerne. no) skrives at forbrukerhensynene ble "styrket ved at det i 2007 i forbrukerkjøpsloven kapittel 9 "Selgerens krav ved kontraktsbrudd fra forbrukerens side" ble tatt inn en egen regulering av nettselskapers adgang til å stenge strømmen hos forbruker. Bakgrunnen for fastsettelse av § 48a "Stenging på grunn av forbrukerens kontraktsbrudd ved avtaler om overføring av elektrisk energi" var nettopp at lovgiver fant at avstenging av strøm er et så alvorlig og inngripende virkemiddel for hva som nå må anses som et nødvendighetsgode, at særskilt regulering var på sin plass. Ettersom netteier er monopolist, får man ikke tilgang til alternative leveranser." (S.3) "Stenging er en spesiell form for obligasjonsrettslig tilbakeholdsrett. Spørsmålet bli<r> da hva slags type kontraktsbrudd som kvalifiserer til stenging? At kontraktsbruddet må være vesentlig medfører, i likhet med annen kjøpslovgivning, at kontraktsbruddets karakter og omfang medfører et markert avvik fra kontraktsmessig oppfyllelse, slik at det rettferdiggjør de mest inngripende misligholdsbeføyelser." (S.4) "For andre typer kjøpsavtaler gjelder vesentlighetsvilkåret adgangen til å heve kontrakten fra en av partenes side. I henhold til § 48 a siste ledd gjelder bestemmelsen kun stenging. Nettselskapet kan ikke heve avtalen basert på forbrukers mislighold. Stenging er dermed kun ment som et "midlertidig", men svært inngripende pressmiddel for å få kunden til å overholde kontrakten." (S.4) "Både forarbeider og praksis viser at det er betalingsmislighold som både er det mest praktiske og den situasjon som særlig er tiltenkt ved regelens fastsettelse. Også andre typer kontraktsbrudd vil imidlertid kunne være omfattet." (S.4-5) "Som vist, frembringer spørsmålet adskillig tvil. Samlet sett er imidlertid vår konklusjon at rettskildebilde tilsier at det antagelig vil innebære et "vesentlig kontraktsbrudd" å nekte nettselskapet å installere AMS-måler som de er pålagt av myndighetene, selv om dette begrunnes med frykt for økt helseris-

Men: "Bestemmelsen i § 48 a gir uttrykkelig anvisning på at det skal foretas en interesseavveining. Den fastsetter at nettselskapet (selv om kravet til vesentlig kontraktsbrudd er oppfylt) ikke kan stenge strømmen dersom:

"a) det er fare for liv, helse eller betydelig tingskade, eller

b) forbrukeren har innsigelser mot grunnlaget for stengingen, som ikke er åpenbart grunnløse."

"Bokstav b) ... I dette tilfellet vil det f.eks. kunne være at forbruker hevder at nettselskap ikke har grunnlag for å kreve AMS-installering/tilkopling eller at målerne medfører uakseptabel helse- eller personvernrisiko. I så fall kan nettselskap kun gå videre med stenging dersom de anser den påberopte innsigelse som "åpenbart grunnløs", en passus tatt med for bl.a. å hindre rene treneringssaker.

Ettersom stenging er en så inngripende misligholdsbeføyelse, er tanken at en tvist om grunnlaget for stengingen bør få sin avklaring hos domstolene eller annet tvisteløsningsorgan før stenging eventuelt kan skje. Vurderingen av om innsigelsen er "åpenbart grunnløs" omfatter både innsigelsenes rettslige og faktiske forankring. I denne saken vil spørsmålet være om nettselskapene vil hevde at innsigelser om strålingsfare, datasikkerhet etc. kan kategoriseres som åpenbart grunnløse?

Riktignok har NVE, Statens strålevern og Helsedirektoratet mfl. avvist slike innsigelser som grunnlag for å nekte installering av AMS-målere. De har lagt til grunn at anerkjent forskning viser at dette er uproblematisk og vurdert at dette ikke skal hindre innføring av smartmålere. Nettselskapet kan dermed hevde at dette er blitt vurdert nøye av norske myndigheter og at nye anførsler om det samme kan anses grunnløse.

På den annen side er det etter vårt syn ikke tvilsomt at det finnes flere forskningsrapporter, uttalelser og dokumentasjon, også fra sentrale organ i EU, som tilsier at smartmålerne representerer større helse- og miljørisiko enn det norske myndigheter har konkludert med <Note: "I bokheftet "Smartmålerne, Jussen og Helsa", lister Einar Flydal på side 116 flg opp flere forskningsbaserte advarsler om skadelige helsevirkninger fra AMS/smarmålere. Han refererer videre til en rekke publikasjoner, uttalelser og rapporter som underbygger at samme type stråling kan innebære helse- og miljøskadelige effekter på levende organismer.">. Det må etter vårt syn - objektivt sett - kunne legges til grunn at det foreligger en viss usikkerhet rundt helserisikoen ved installering av smartmålere. I tillegg er det kjent at denne type målere, som samler inn en rekke data om personlige forhold, kan medføre en viss risiko for datainnbrudd og krenkelse av personvernet. <Her synes ikke advokatfirmaet ta høyde for at slik datainn-samling i seg selv utgjør "krenkelse av personvernet".> Nederlandske myndigheter tidligere har inntatt en mer forbrukervennlig tilnærming til retten til å reservere seg mot installasjon av smartmålere, særlig <har> personvern hensyn ført til at det nå er helt frivillig om en vil akseptere installering av smartmåler eller ikke." (S.7-8)

"... vår konklusjon er at innsigelsene i "vår sak" <case s.2> ikke kan avfeies som "åpenbart grunnløse" og at nettselskapet derfor ikke vil ha rettslig adgang til å gjennomføre en stengning." (S.8)

3. Vedr. det såkalte personvernet ("såkalte" da privatsfæren de facto er under utstrakt kontinuerlig avvikling ved norsk offentlig forvaltning) kan noteres at Adv.f. Simonsen Vogt Wiig (op.cit. s.6) fremholder det kan tenkes "at: en kunde av hensyn til personvernet ikke ønsker at nettselskapet skal samle inn og lagre sentrale data om familiens strømforbruk." "Nettselskapene kan ... ha en egeninteresse i å få installert AMS-målere hos så mange sluttbrukere som mulig. Målerne effektiviserer og ikke minst, gir nettselskapene svært nyttig informasjon om den enkeltes forbruk over tid, noe som kan benyttes til å forut-si behov for investeringer i nytt nett, mm."

4. Fransk juss. "I Frankrike har nylig 121 saker vært opp til doms i byen Tours. Av disse ble 108 tilfeller der strømkunder motsatte seg installasjon av måler,

avvist, mens 13 ble godkjent på medisinsk grunnlag, og domstolen har krevd at målerne blir fjernet. Det er nettstedet franceinfo: og Franceinfo/AFP som meldte dette nylig. Domstolen erkjente at der er reelle medisinske grunner. Det er verd å legge merke til at de franske AMS-målerne, som heter "Linky", normalt ikke bruker mikrobølget radio, men sender gjennom strømmettet. De bruker altså "skitten strøm" som kommunikasjonsmetode (PLC - Power Line Communication). Dette er en kilde til elektromagnetisk forurensning som har liten oppmerksomhet og benektes som problem av strålevernet, men har mer enn nok belegg i forskning til i det minste å utløse føre-var-tankegang."

"Erfaringen fra Frankrike synes altså å være at domstolene tar hensyn til at "skitten strøm" kan gi helseplager for el-overfølsomme. Dette er interessant i norsk sammenheng: Også i Norge og ellers i Norden har vi en rekke tilfeller med personer som får sterke helseplager av selv ganske lave nivå skitten strøm. I en rekke av sakene der folk nekter utskiftning - selv om kommunikasjonsenheten fjernes, er det nettopp skitten strøm som har vært et av argumentene."

"Selv strømforsyningen til en mobillader eller radio eller en sparepære kan være nok til å utløse store plager. Noen lever helt uten ladere, andre med hovedsikringen påslått bare få timer per dag." (einarflydal.com 06.08.19)

(At nettselskap allerede leverer et rikt frekvensutvalg utover de 50Hz abonnen-ten betaler for, bør ikke evt. være argument for mer av samme.)

5. Vedr. gebyr ved AMS-fritak anfører Ragna Heffermehl og Odd-Erik Helgesen

(Norges Miljøvernforbund; nmf.no 04.11.19) Kontrollforskriften ""§1-3 ...

Kundespesifikke kostnader: Kostnader knyttet til kundehåndtering, herunder måling, avregning, fakturering, tilsyn m.v."

§14-2. a) "Fastleddet dekker kundespesifikke kostnader og en andel av de øvrige faste kostnadene i nettet."

Måleravlesning kan altså ikke anses som en særskilt tjeneste, fordi du betaler for det i fastleddet. Dersom det kreves inn på din faktura, er det fakturasvindel, fordi du blir avkrevd betaling for samme tjeneste to ganger.

Definisjonen av hva som skal dekkes inn under fastleddet, gjelder uansett om du har AMS eller ikke. Kontrollforskriften vi viser til over, ble utgitt i 1999 og gjelder alle typer strømmålere.

Dersom nettselskapet viser til at måleravlesning er en "særskilt tjeneste", som går inn under § 17-6 i Kontrollforskriften, så spør dem hvordan det kan være en særskilt tjeneste når det er definert som en del av fastleddet?"

6. Erstatningsansvar.

"Etter norsk rett gjelder et generelt, ulovfestet objektivt erstatningsansvar." (Adv.f. E. Grimstad (se neden); 4.13)

Produktkontrollen "etablerer en plikt for den som produserer, innfører, omsetter, bruker eller på annen måte behandler produkt, som kan medføre helse-skade, til å vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å forebygge og begrense slik virkning, jf. § 3. Loven kommer til anvendelse på smartmålerne som nettselskapene installerer." (4.11)

Produktansvarsloven "pålegger en produsent eller importør å erstatte skade som vedkommendes produkt volder. Det er et vilkår for ansvar at skaden skyldes (stør i årsakssammenheng med) at produktet ikke byr den sikkerhet som en bruker eller allmenheten med rimelighet kunne vente ("sikkerhetsmangel"), jf. § 2-1. Ved vurderingen av den sikkerhet som kunne ventes, tas hensyn til alle forhold som har sammenheng med produktet, dets presentasjon, markedsføring og påregnelig bruk." "En forutsetning for et ansvar vil være at det lar seg føre bevis for at foreligger en årsakssammenheng mellom smartmåleren og den aktuelle helseskaden, og brukeren ikke hadde rimelig grunn til å forvente dette ut i fra den informasjonen og markedsføringen som forelå om produktet." (4.12)

(At produktet påtvinges, er neppe en formildende omstendighet.)

HVA ER DET AGDER ENERGI DRIVER PÅ MED,
endog innerst øst i Hardangerfjorden?

Norsk primærinfrastruktur i form av vannkraft, ble konsernbusiness fra 1990. Magasinene ble heretter (ved eksport) styrt mot gjentagne kraftunderskudd med påfølgende importbehov. Nye sjøkabler for eksport ble naturligvis begrunnet med importbehovet; (mange år senere heter det helst 'klimakabel'). Realiteten er nettoeksport.

Rikelig utvekslingskapasitet (pr 2020 17 utenlandsforbindelser) er prisdrivende - i Norge; hvilket i og for seg sees ønskelig for konsernenes sorte tall, men det gir samtidig et ønsket bidrag til å gjøre mer 'utslippsfri' energi (les: 'norsk' vindkraft) 'lønnsom'. Det kables stadig - og med betydelig effekt-svinn på veien.

Statsviter Odd Handegård kan forklare (Nasjonen 20.03.17): "Hittil har norske forbrukere vært i den heldige situasjonen at kraftforsyningen har bestått av stabil og sikker vannkraft fra magasin rundt om i landet. Det er dette som nå skal endres: Regjering og Storting har bestemt at Norge - i stedet for å bruke vår vannkraft i Norge - skal eksportere en vesentlig del av krafta til EU. Det legges for øyeblikket to nye kabler til Tyskland og England, og flere er under planlegging. Når mer enn halvparten av norsk vannkraft skal eksporteres, blir resultatet et gedigent underskudd... på kraft i Norge som må kompenseres av importert kraft fra EU... det blir ikke noe som likner på den stabile, trygge og reine vannkrafta vi har vært vant til, men en blanding av brun elektrisitet lagd av kull og olje, av ustabil vindkraft (og litt kjernekraft).

Det er dette planlagte forsyningskaoset som nødvendiggjør de nye strømmålerne. Målerne skal bidra til å tilpasse det norske strømforbruket til den ustabile kraftforsyningen vi skal importere fra EU, der løsningen altså blir å regulere enkeltpersoners og geografiske områders strømforbruk gjennom døgnet." Om det finnes påkrevet, med 'sonevis roterende utkobling'.

Handegård (Nat. hhv. 11.09.18 og 29.11.17): "Spørsmålet blir hva befolkningen i Norge tjener på at en bransje som har fungert tilfredsstillende i 100 år skal snus på hodet." <Fra en kraftkonserndireksjon er vel svaret at når offentlig eiet selskap tjener, så tjener folket og (med en av Murphy's lover for combat operations): If it's stupid and it works, it ain't stupid.>

"Effektprising" skal innføres og strømprisen skal variere med belastningen på nettet, og gi skyhøye strømpriser om morgenen og rett etter arbeidstid. Vannkrafta har alltid taklet de vanlige døgnvariasjonene i det norske strømforbruket - det gjør ikke vindkrafta!"

At karbonbrennere etterstrebtes erstattet med el-utslippsbiler som alle helst skal (hurtig-)lades til samme tid, er også et bestilt problem som ikke er hjelpsomt på eventuelle kapasitetsutfordringer.

Men der gives altså løsninger: "de nye strømmålerne".

"Agder-regionen vil gå foran, og har derfor et mål om å bli landets første fullelektriske region innen 2030", skriver Frank Håland, konserndirektør Fellesoperasjoner i Agder Energi, (Fædrelandsvennen 02.04.19). "Det å bygge mer strømnnett i takt med at stadig flere elbiler og andre apparater skal lades samtidig, er ikke bærekraftig i lengden... Vi har spurt oss: kan vi legge til rette for et mer fleksibelt strømforbruk, uten at det går utover komforten og leveringssikkerheten til kunden?" (I disse sirkler er vi eiere stadig "kunden".) Svaret på spørsmålet kan antas være nei; men ikke hos Agder Energi: "De erfaringene vi har gjort oss så langt, har styrket troen på at vi kan få det til. Norflex bygger på piloten ved Engene transformatorstasjon i Arendal, som vi sammen med Microsoft fikk "Innovative Star of Energy Efficiency"-prisen for. Ved å analysere store mengder data om vær, produksjon og historisk forbruk, er på sekundars varsel store forbrukere som fryselaagre og idrettshaller i korte perioder koblet ut, uten ulemper for disse kundene. Slik har vi unngått overbelastning og store investeringer for å oppruste transformatorstasjonen."

"Nå skal vi sammen med våre samarbeidspartnere gjøre mer av det vi allerede har testet ut på Engene, i større skala og i flere geografiske områder. Norflex-prosjektet skal blant annet bevise nytten av å bruke fleksibilitet ved

dimensjonering og drift av nettet lokalt og nasjonalt, og ved anstrengte situasjoner i nettet.

Enova støtter prosjektet. Vi er glade for at myndighetene ser utfordringen, og at de mener at Agder Energi og våre partnere kan finne løsningene som trengs. Sammen skal vi teste nye forretningsmodeller for bruk av fleksibilitet i husholdninger, bedriften og innen transport."

"... fleksibilitet i husholdninger, bedrifter..." "Forbrukerfleksibilitet" kalles det når Agder Energi et al. styrer panelovnen din og ladetidspunktet på el-bilen din, kobler ut tunge belastninger for en stund, priser opp strømmen ved middagstid. Eventuelt struper eller kobler ut utvalgte målepunkter. Trådløst.

Så var det Agder Energi i Hardanger.

Fra Sima-verket i Eidfjord vil Agder Energi m.fl. trekke kabel ut fjorden og over til Long Haven Bay ved Peterhead, Skottland - et prosjekt kalt NorthConnect.

I Nationen 31.12.19 etterlyser konsernsjef Steffen Syvertsen debatt "om energipolitikk og mellomlandskabler ... med utgangspunkt i fakta, ikke i ideologisk drevne konspirasjonsteorier eller feilinformasjon på Trump-nivå." (For evt. u-innvidde kan nevnes at Donald John Trump er en sump-drenerende nasjonalsinnet vestlig statsleder som (tross kontinuerlig 'impeachment' fra før 2016-valget) i betydelig grad leverer ihht. valgløfter. Men det var Syvertsen:)

"Periodisk kan vi ha lav magasinbefylling, men det skyldes ikke krafteksport. Det skyldes kombinasjon av tørrår og kalde vintre, og da har vi heldigvis mellomlandskabler som gjør at vi kan importere kraften vi mangler." Noen forteller fremdeles eventyrene fra 1990-tallet.

Eva Nordlund (Nat. 03.01.20): "I et innlegg i Nationen nylig, under overskriften "Klimafiendtlig kabelpopulisme", innleder konsernsjef i Agder Energi, Steffen Syvertsen, slik: "Mellomlandskablen NorthConnect er (...) blitt hatobjekt for en kampanje preget av populistisk konkurranse mellom Rødt og Sp."

Hvorfor bringe "hat" og "populistisk konkurranse" inn i en debatt om bruken av norsk kraft?

Det å stemple politiske standpunkter en er uenig i som "populistiske" og håpe leserne oppfatter det som kodeord for "useriøse", er nå en godt utprøvd taktikk i norsk politikk. Den er forslitt og lite effektiv etter all populist-skvettingen mot Sp.

Motstanden mot å bygge enda en kraftkabel til utlandet er kraftig - og godt uttalt - også i LO og i store deler av Ap. Motstanden bunner i ønsket om å bruke norsk fornybar kraft til å bygge grønn industri i Norge, og å unngå høyere strømpriser for bedrifter og privatpersoner her til lands. Konsernsjefen i Agder nevner kun Sp og Rødt, og ser ut til å glemme den brede motstanden mot NorthConnect-kabelen. Alternativet er at Syvertsen bevisst fortegner interessekampen om bruken av norsk kraft."

"Og den som sår tvil om Norges evne til å være det grønne batteriet for Europa, er klimafiendtlig. Enhver som spør om det er rettferdig at norsk industri og norske husholdninger skal betale mer for strømmen for å gjøre "Europa grønnere", skal stemples som klimafiendtlig. Det er uredelig."

Trygve Slagsvold Vedum skriver (Dagen 15.01.20): "Konsernsjefen argumenterer med at kabelen vil være "lønnsom" gjennom "verdiskaping i bransjen". Spørsmålet er hvem det vil være lønnsomt for. Det er åpenbart at kabelen vil være lønnsom for selskapene som bygger den ut. Grunnen til at selskapene vil tjene så mye på kabelen, skriver imidlertid Syvertsen lite om. Norges vassdrags- og energidirektorat har vurdert konsekvensene av kabelen. NVE slår fast at selskapene bak NorthConnect-kabelen i hovedsak ikke vil tjene penger på den faktiske strømmen de selger gjennom NorthConnect-kabelen. Det de derimot vil tjene penger på, er at strømprisene øker i hele Norge! Det er vanlige norske familiers økte strøm-utgifter som vil finansiere overskuddet fra NorthConnect-kabelen."

"Det beste Norge kan gjøre for klimaet, er å fortsette å produsere norske kva-

litetsprodukter som hele verden etterspør, basert på ren norsk vannkraft og verdensledende og klimavennlig teknologi. Norges største bidrag til klimaat gjøres av norske industriarbeidere, ikke av konsernsjef Syvertsen. Syvertsen hevder han er "en ivrig tilhenger av mer industri, enten den er norskeiet eller internasjonal". Å bygge private eksportkabler av norsk strøm, er definitivt et godt tiltak om du ønsker å flytte industriarbeidsplasser fra Norge til andre land."

Slagsvold Vedum skrev primært om norsk industri. Konsernsjefen svarer (Dagen 27.01.20) primært om norske husholdninger: "Når det gjelder priseffekten av NorthConnect er den estimert til mellom 1 og 3 øre per kWh, og kan gi norske husholdninger en kostnad på inntil ca 3 kroner dagen mot slutten av 2020-tallet, bare for å sette dette i perspektiv. Det gjør også Christian Rynning-Tønnesen i Statkraft i et intervju med Montel 16. januar: "Så snakker man om at en kabel gir 1-3 øre/kWh høyere priser i et marked som svinger 10-20 øre/kWh på grunn av endringer i været og utbyggingen av mer fornybar. At en slik prisøkning skal være et stort problem i Norge, med den typen prisvariasjoner vi nå ser, det har jeg vanskelig for å forstå".

Nok om dette; lønn utgjør 5 prosent av kostnaden ved norsk aluminiumsproduksjon.

Det ligger nær å oppsummere slik Hege Skarrud og Hanna Vandeskog, hhv. leder og kampanjeleder i Spire, konkluderer (i kronikk, Klassekampen 16.01.20; de skriver om koboltutvinnings-relatert søksmål på vegne av 14 kongolesiske barn og foreldre; en elektrifisert norsk privatbilpark "tilsvarende ... 41270 tonn kobolt"; i så fall sikkert for 'bærekraftig' å regne når de facto målsetting er øket el-utslipp til atmosfæren): "Økonomi er politikk. Å ikke regulere er også et politisk valg. Søksmålet viser hvor galt det kan gå når vi legger ansvaret for det grønne skiftet over på privat sektor og belager oss på at teknologien skal redde oss.

I et fritt, uregulert marked vil profitt alltid komme først, koste hva det koste vil for mennesker og natur." Det gjelder slett ikke minst i det miljøindustrielle kompleks.

Pr idag synes mye av våre felles-ressurser/-anliggender forvaltet av mennesker med snevert (og på samme tid globalt og ikke-nasjonalt) siktemål; mennesker som argumenterer sin agenda fra et nennsomt utvalg fakta og utelatelser.

"... pengekjærhet er en rot til alt ondt". (1.Tim.6,10) Alt.

Forvent at 'de' også vil ha hånd om de kommunale vannverk ...

NOE I RETNING EN KONKLUSJON

vedr. digitale strømmålere og deromkring.

"Eposten fra kundebehandleren hos ... Nett består av en lang rekke avsnitt som går igjen hos myndighetene og hos kraftselskapene og deres organisasjoner. De er fulle af halvsannheter, omgørelser av relevant informasjon, og direkte feil. Slik sprer og vedlikeholder bransjen en rekke myter som bransjen kanskje tror på selv, ikke undersøker slik den bør når den blir klar over at myndighetene kanskje svikter, og uansett finner det hensiktsmessig å benytte seg av." Skriver Einar Flydal (En elektrikers kamp mot uforstanden; einarflydal.com 13.02.19; Flydal gjennomgår videre de aktuelle påstandene).

-Digitaliseringen er kommet for å bli, lyder fortellingen. Men den er ikke. I alle fall ikke i nåværende form. Den vil nødvendigvis måtte opphøre med menneskene. Eller som Vladimir Putin sier det: "Vi trenger ikke å gå til krig mot USA. USA utfører kollektivt selvmord ved den måten de bruker elektrisitet på." (Flydal og Nordhagen (red.) s.286)

Flydal igjen (einarflydal.com; i brev til Hafslund Nett av 07.03.16): "Swiss Re og Lloyds tar nå ikke lenger forsikringsansvar for følgeskader fra mikro-

bølge-eksponering og oppfatter den finansielle risikoen på dette området som "svært dramatisk" og "faretruende" såvel for aktører innen trådløsmarkedet som for forsikringsbransjen. Deres finansielle vurderinger er nær knyttet til forskningsfunnene om helsevirkninger, rettssakene, og nye politiske vedtak for å begrense eksponering."

Og Flydal (23.01.19 og 24.11.18): "Bruken av mikrobølger - den billige kommunikasjonsteknologien som gjør at vi slipper å strekke kabler til alt mulig utstyr - er alfa og omega i den store visjonen om de allestedsnærværende nettverkene. Nå vet vi utmerket godt at bruken av mikrobølger har en ekstra høy pris. For verken mennesker eller andre skapninger, ikke engang planter og trær og insekter, er laget for å tåle dem.

Ved dagens frekvenser begynner folk å få helsetrøbbel ved eksponeringer som er så lave som en sjumilliardel av det man tok høyde for da dagens grenseverdier ble formet, og vi kjenner mekanismen som trår til ved dette effektnivået (Pall 2016)."

"Et stort EU-finansiert forskningsprosjekt, REFLEX-studien, 2000-2004, påviste at skarpe, lavfrekvente pulser i de høyfrekvente mikrobølge-signalene har sterk biologisk virkning, og det var slett ikke første gang dette ble påvist. Man var vel kjent med dette fra før i såvel militær som sivil forskning. I Østeuropa og Sovjet hadde man for lengst lavere eksponeringsgrenser for personale som ble utsatt for pulset stråling (mens Vestens grenseverdier - fra den private stiftelsen ICNIRP - fortsatt ikke tar hensyn til slikt).

Tanken om at man sto overfor et mulig helseproblem, var så absolutt tilstede i nettselskapene og i NVE da teknologien ble valgt: Flere møter ble avholdt i NVE og nettselskaper der de ble advart om helserisiko fra mikrobølget stråling. En deltaker i innføringsprosjektets tidligste fase har fortalt meg at prosjektleder i et av de større nettselskapene begjret utbrøt under et prosjektmøte: "Ja, nå er det bare de el-overfølsomme som kan stoppe oss!"

Hvem bør betale for denne feilvurderingen? De kundene som får fritak fordi de rammes med akutte helseplager? De kundene som protesterer mot at de påføres en ekstra helserisiko som de ønsker å være foruten? De kundene som intetanende påføres en ekstra helserisiko eller helseplager de ikke forstår hvor kommer fra?"

En konstellasjon av Norges Miljøvernforbund (m. Stopp smartmålerne), Foreningen for el-overfølsomme og Folkets strålevern er, under ledelse av Einar Flydal, "for lengst i gang med flere juridiske løp i parallell." (Einar Flydal, Per Halle, Torleif Dønnestad; einarflydal.com 19&20.12.19)

"... prosessvarsel er sendt til Tensio, tidligere TrønderEnergi, med utkastet til krav om midlertidig forføyning overfor selskapet vedlagt. Man er nemlig pliktig til å gi motparten en slik anledning til å endre standpunkt slik at saken kan løses. Men skulle det skje at Tensio trekker seg, vil vi komme med en ny, likelydende sak, kanskje mot samme selskap, og skulle selskapet så trekke seg i den også, ville det bety en innrømmelse som vil bli brukt til å utløse et skred av tilsvarende saker. Derfor tror vi ikke at Tensio trekker seg."

"Vi står overfor uhyre sterke motkrefter, som vi jo vet, og disse overser ganske enkelt alle slags innvendinger og forsøker å valse ned den motstanden som finnes. Men vi ser også at i AMS-saken gir flere av nettselskapene i praksis delvis etter på detaljer som gjelder helsesiden og det fins dem som var tidlig ute og advarte mot valget av trådløs teknologi. Teknisk personale hos kundeservice er i flere av nettselskapene villige til å gjøre enkelte tekniske tilpasninger som kan dempe de akutte helsevirkningene fra målerne noe, for de skjønner jo at noe er galt. Men når sakene løftes til ledelsesnivå, låser det seg: ingen innrømmelser skal tydeligvis gjøres."

"... selv om en samarbeidslinje for å dempe eller løse den helse- og miljøskadelige siden ved AMS-målerne hadde vært å foretrekke, har den sine store begrensinger: skadevirkningene blir bare dempet eller fjernet så lenge det ikke fører til innrømmelser av den valgte teknologiens skadevirkninger, ikke kos-

ter nettselskapet noe, og ikke forstyrrer eller skader den kontinuerlige nett- 12
overvåkingen som den stadige radiokommunikasjonen i maskenettene skal sørge
for."

KONKLUSJON

AEN vil ved varsel om strømutkobling forsøksvis hjemle dette i "vesentlig kontraktsbrudd" samt evt. underbygge sin oppfatning med formalia i form av pålegg, avgjørelser og vurderinger fra NVE, Elklagenemnda, tingrett, Datatilsynet, DSÅ, NKOM etc.

Gjenstå gjør imidlertid de fysiske-faktiske realiteter som ikke blir borte ved vedtak i saksrelevant organ.

En avgift ingen har pålagt AEN å innkreve, og som følger et fritak fra å få 'asbest i brødet', har ingen rimelighet. (Dertil synes lovligheten kunne bestrides.)

Innsigelser som angår fastmontert 24/7 'skittenstrømsgenerator', som angår trådløs AMS (en løsning ingen har pålagt AEN), eller innsigelser på personvern-basis; samtlige vil ha vedblivende fysisk-faktisk gyldighet og blir aldri "åpenbart grunnløse".

Nettselskapet har vedr. smartmålerproblemet ingen hjemmel for strømutkobling.

Monopoldistributør av essensiell vare som over år trakasserer betalende abonnenter (dels syke mennesker, dels mennesker som ikke ønsker å bli syke eller monitorert, eller kanskje endog foretrekker ha husets hovedstrømbryter i heimen og ikke uinformert overført AENs driftssentral; distributør som pr brev og telefon (evt. fremmøte) gjentagent forsøker sleipe seg adgang til privat hjem (i tilfeller med AMS-fritak, uten presumptivt plausibelt påskudd) og siden utvider offensiven med varsel om utkobling og 5000-kr. gebyr for den som ikke føyer seg; slik monopolist synes måtte ha pådratt seg et nærmest uopprettelig tillitsbrudd med konsekvens for enhver fremtidig begjæring om "uhindret adgang" til privat eiendom. Vil da AENs neste trekk være 'tilbaketrukket' AMS utenfor privat grunn - inn i skap og opp i stolpe?

RELEVANTE PUBLIKASJONER

1. Bibelen (NO30). Frafallet fra Jesus, fra Bibelen (Joh.1), er selve årsaken til at det meste reelt går hønesparkeveien med en nasjon hvor idag mennesket vil være sin egen gud, Mammon i høy grad er blitt mål i mer enn én forstand, og Guds fred byttes i Pax Romana (D.J.H.; Det fjerde rike; kommentar-avisa.no). "Å frykte Herren er begynnelsen til visdom". (Salme 111,10)

2. Einar Flydal og Else Nordhagen (red.); 5G og vår trådløse virkelighet - høyt spill med helse og miljø. Bevis- og referansesamling med forklaringer for jurister, medisinere, biologer, fysikere, gravejournalister, miljøvernere og andre interesserte; Z-forlag 2019.

"Budskapet fra forskerne er at betingelsene for livet på vår klode nå brytes ned gjennom utrulling av mikrobølgede-kommunikasjonsteknologier. Visjonene om et stadig smartere samfunn basert på trådløs kommunikasjon heter for tida 5G og Tingenes intrenett". (S.15)

"Boka er laget for å gi saklig, solid og etterrettelig ammunisjon til alle som vil arbeide for å bremse - for så å stanse - denne storstilte ødeleggelsesprosessen, eller som bare ønsker å forstå mer og undersøke hvordan den store kontroversen rundt skadevirkningene kan ha seg." (S.13)
(Se ellers sitater i D.J.H.; Mannlig og kvinnelig skapte han dem; kommentar-avisa.no ; s.8-10.)

3. Arthur Firstenberg; Den usynlige regnbuen - Historien om elektrisiteten og livet; (2017) Z-forlag 2018.

""Angstlidelser", som nå berører en sjettedel av menneskeheten, var det ikke noe som het før 1860-årene, da telegrafledningene for første gang strakk seg jorda rundt. Det fins ingen spor av slikt i den medisinske litteraturen før 1866." (S.12)

"Det var Nikola Teslas oppfinnelse av flerfase-vekselstrømmotoren, patentert i 1888, som ble den siste brikken som skulle til for at industrien skulle kunne ta i bruk vekselstrøm-ikke bare til belysning, men til å skape rå kraft."

"1888 er også det året da menneskeskapte elektriske førstyrrelser av jordas atmosfære fikk global, snarere enn lokal karakter <Firstenberg skriver mer om dette; se ellers Bandara og Carpenter; Planetary electromagnetic pollution: it is time to assess its impact; Lancet Dec. 2018.>... 1889 ... året da Charles Dana i tidsskriftet Medical Report rapporterte om en ny klasse sykdommer som til da bare var blitt frambrakt av lyn. Disse skyldtes, skrev han, "den ekstraordinære økningen som nå skjer i den praktiske anvendelsen av elektrisitet".

"Og i 1889, som om himmelen plutselig hadde åpnet seg, ble leger i Amerika, Europa, Asia, Afrika og Australia overveldet av en flom av kritisk syke pasienter som led av en merkelig sykdom som syntes å ha kommet som lyn fra klar himmel, en sykdom som mange av disse legene aldri hadde sett før. Den sykdommen var influensa. Pandemien varte i fire sammenhengende år og drepte minst én million mennesker." <Så følger et kapittel om influensa.> (S.100-2)

"Slik SmartNettet er tenkt å fungere, sendes strømmen automatisk dit den trengs når den trengs - og kan til og med omdirigeres fra en region til en annen for å tilfredsstille øyeblikkelige endringer i etterspørselen. Kraftselskapene vil da overvåke kontinuerlig alt større kraftforbruk i alle hjem og bedrifter, og de - eller egne serviceselskaper eller styringsprogrammer - vil ha mulighet til automatisk å regulere termostater og slå av eller på kundens vaskemaskin eller andre strømbrukere alt etter når det er større eller mindre etterspørsel etter elektrisitet. For å oppnå dette blir radiosendere installert på alle elektriske målere og apparater."

"Den trådløse versjonen av smartmålere, spesielt slike som bruker såkalte "maskenettverk", har spredt seg kloden rundt som en teknologisk gressbrann de siste årene, og er raskt blitt den mest invaderende enkeltkilden til elektronisk støy i moderne liv. Målere i maskenettverk kommuniserer ikke bare med kraftselskaper, men med hverandre. Hver måler kan skravle høylydt til nabo-målerne sine så ofte som tohundreogførtitusen ganger om dagen (2 ganger per sekund). Og skravlingen er slett ikke lydløs. Strømkunder melder nå så ofte fra om skingrende skarp ringing i ørene, og om hvesing og klikkelyder som først begynte etter at smartmålerne ble installert, at sammenhengen mellom årsak og virkning ikke lenger er til å benekte. Mange av disse systemene har en overføringsfrekvens på 50 kHz, altså i ultralydområdet, og styrken alene på signalene som målerne sender ut, utklasser alle andre strålekilder i det moderne hjem. Så styrken i seg selv kan man regne med er årsaken - sammen med at signalet er basert på intense pulser, som fra en hakkespett som hakker uopphørlig til alle døgnetts timer - dag ut og dag inn." (S.369-0)

"Vi glemmer advarslene fra Ross Adey, bioelektromagnetikkens bestefar, og fra atmosfære-fysikeren Neil Cherry, om at vi er elektrisk fininnstilte til den verden vi har rundt oss, og at det eneste sikre nivået på eksponering for radio-bølger er null." (S.449-0)

"Vi lever i en verden der mer informasjon ikke gir økt kunnskap, eller får oss til å åpne øynene. De kulturelle barrierene er for store. Samfunnet har fornektet kunnskapen i for lang tid. Og samtidig er det umulig å fortsette den kursen vi holder nå. Beslutninger tas nå for å øke det globale mikrobølge-regnet innen 2020 - fra et jevnt duskregn til strieregnet." (S.445)

4. Advokatfirmaet Erling Grimstad AS; Smartmålerne, jussen og helsa; m. vedl. av Einar Flydal; einarflydal.com el. Z-forlag 2018.

"Temaet har fulgt meg som en svak skygge i en del år, men det var først i 2013, et par år etterat jeg i 2011 sluttet som seniorrådgiver i Telenor-konsernets forskningsenhet og i en undervisningsstilling ved NTNU, at det tok av. Siden har jeg lest faglitteratur fra feltet, reist og snakket med forskere, og for-

midlet forskningen i mine bloggposter og artikler. Jeg har trukket på dette arbeidet nå..." (Flydal; Om dette vedlegget) Vedlegget "gir en bred orientering om kunnskapsstatus på mikrobølget stråling fra AMS/smartmalere." (Forord) "Strømnettsselskapene forsikrer kundene om at strålingen er så svak at helsevirkninger ikke kan forekomme. For å begrunne dette viser de til at målerne holder seg innefor regelverk og forskrifter og viser til Statens strålevern <nå DSA>.

Samtidig unnskylder de seg ved å fortelle at det ikke er deres skyld at målerne må skiftes, og viser til krav fra NVE. Og de forteller om alle fordelene ved å slippe måtte lese av måleren selv, og om mulighetene for et "smartere" hjem.

NVE viser til Statens strålevern, og forklarer at de som jobber der, er jo bare sivilingeniører, og kan jo ikke noe om helse. Det er det Statens strålevern som kan. NKOM kan heller ikke noe om helse og strålevern, og peker til Statens strålevern. Helsedirektoratet har ansvar for det administrative, men forsvarer lojalt sin søsteretat, og viser til Strålevernet og til FHI-rapporten <FHI 2012:3; "FHIs direktør har flere ganger gjort klart det samme som står i rapportens innledning - at FHI ikke står bak rapportens innhold og at den står for utvalgsmedlemmenes regning". (Kap. 2)>, Helse- og omsorgsdepartementet forsvarer også Strålevernets vurderinger, som vi har sett faktisk ikke er Strålevernets, og erklærer at Norge "følger WHO" og ekspertorganet ICNIRP, hvilket vi jo slett ikke gjør: Vi følger et lite informasjonskontor i WHO som videreformidler den beskjed fra ICNIRP at utover akutte oppvarmingsskader må de enkelte land selv gjøre sine vurderinger og formulere sine grenseverdier. Som Norge overlater til et utvalg ICNIRP-folk som aldri har funnet noe av alle de sammenhengene som er dokumentert i titusenvis av forskningsrapporter over mange år." "Strålevernet styrer på dette området som dette dokumentet har handlet om, ved å videreformidle vurderinger foretatt av bransjeorganer som vi har sett fungerer som "Opplysningskontoret for trådløsbransjen" - en tilsynelatende nøytral ekspertinstans som ganske konkret sørger for at innsnevring i bransjens handlefrihet skal begrenses og utsettes - eller til og med motvirkes med utvidede grenser og slakkere reguleringer i de land som har funnet grunner for strengere grenser enn vi har i Norge." (Vedl. kap. 11)

5. einarflydal.com/smartmalerhistorier